

A Bécsi Napló/Wiener Diarium az ausztriai magyarok lapja, Ausztria egyetlen magyar nyelvű újságja. Tulajdonosa és kiadója az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetsége. A lap 1980 márciusa óta jelenik meg kéthavi rendszerességgel. Célja és rendeltetése kezdettől fogva túlterjed Ausztria határain.

A rendszerváltoztatás előtt a pluralisztikus demokrácia szellemében kiállt a többpártrendszer kibontakozásának szükségserűsége mellett, így hangot adott a magyarországi ellenzéki mozgalmaknak, közzétette a szamizdat kiadványok tudósításait, a többpárt-rendszert célzó elképzeléseket.

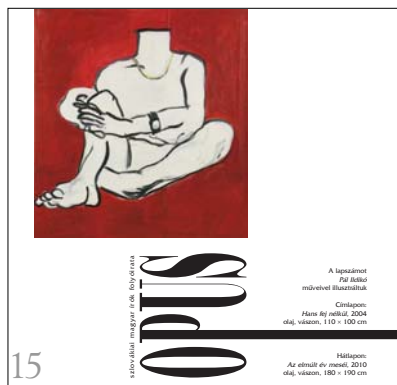
A 2500 példányban megjelenő Bécsi Napló olvasótábora Ausztrián túlmenően Magyarországról, a szomszédos államokból (Csehország, Szlovákia, Románia stb.), Nyugat-Európában Svájcól, Németországból, Svédországból, Hollandiából, Angliából stb. verbuválódik, de eljut Amerikába és Ausztráliába is.

Az európai integráció elkötelezettjeként figyelemmel kíséri mindazon politikai és szellemi-kulturális folyamatokat, amelyek a történelmi hagyományok jegyében egyrészt Európa egyesítésének, másrészt földrészünk sokszínűségének megőrzésének hordozói.

Az európaiság hordozóiként kezeli az etnikai kisebbségeket. Fennmaradásuk, érdekeik védelme közös európai feladat.

Több mint három évtizedes tapasztalattal a szerkesztőség összetételében ugyanezen sokszínűség tükröződik: a szerkesztőség, a szerkesztőbizottság tagjai és a munkatársak Ausztria mellett különböző államok polgárai. Munkatársai minden anyagi ellenszolgáltatás nélkül látják el feladatukat. A Bécsi Napló közép-európai lap, virtuális szellemi fórum (postacím: A-1010 Wien, Postfach 358; tel. 0043 1/ 358 60 48; e-mail: becsinaplo@aon.at). Magyarországon a Librotrade Kft.-nél rendelhető meg (1173 Budapest, Pesti út 237, 1656 Budapest, Pf.: 126; tel.: 00361 254 0 261, fax: 00361 256 8727).

Deák Ernő főszerkesztő

Az **Opus** című kéthavonként megjelenő irodalmi folyóirat 2009-es debütálásával a Szlovákiai Magyar Írók Társaságának régi terve vált valóra. Amellett azonban, hogy Hodossy Gyula elnök úr kezdeményezésére a Társaságnak ismét lett önálló (kiadófüggetlen) folyóirata (régebben az Irodalmi Szemle volt az), olyan kiadvánnyal gazdagodott a folyóirat-paletta, amely nem a szellemi-kulturális bezárkózást reprezentálja. Ugyanakkor – a szlovákiai magyar írók folyóirataként – elbúcsúztatja azt a beidegződést, amely szerint a kisebbségi diszkurzus

egyben marginális is. Hiszen az a szemlélet, amely a lokálishoz az értéktelent társítja, valószínűleg idejé múlt. A lap tehát világossá teszi, hogy a lokális jelenségek iránti érzék nem egyenlő a globális értékek devalválásával. Ahogyan a lokális sem önértéket képvisel ebben a szemléletben, hanem egy (vagy több) adott-ságot, amit fel lehet tölteni értékekkel. A lap tehát kísérletet tesz arra, hogy a lokális és a globális erővonalakat egyensúlyban tartsa. Ilyen értelemben a szlovákiai magyar kultúrát nem választja le annak – közvetlen és világirodalmi – kontextusáról, de hangsúlyossá teszi a lokális értékek legitim beszédképességét. Az egyes számok ily módon – természetesen – nemcsak a tagságnak készülnek, ahogy nemcsak a tagok írják a lapfelületet kitöltő szövegeket sem.

Az Opus blokk-kombinációra épülő, magazinjellegű, interkulturális, multimediális lapként határozható meg: egy olyan sokszínű – nem monocentrikus, nem egyszólamú – folyóiratról van szó, amelynek a rovatszerkezetét tekintve sincs két egyforma száma. Természetesen működtet állandó rovatokat is (ilyen pl. a Horizontok című szépirodalmi, vagy a Palimpszesztek című kritikai rovat, melyek összeállításában Vida Gergely szerkesztő működik közre), de ezek számról számra más-más blokkokkal és mellékletekkel egészülnek ki, melyek aztán újabbaknak adják át a helyüket. Ebből következően az Opus profilja, lapszerkeze- te eltér azoktól a folyóiratokétól, amelyek stabil, mechanikus szerkezetben gondolkodnak; ugyanakkor ne egy kaotikus, átláthatatlan, ad hoc módon összeállított esetleges struktúrát képzeljünk el, hanem olyat, amelyben a vándorló, vissza-visszatérő tömbök, műfajok vagy tematikák biztosítják is a koncepció folytonosságát. (Az évenként megújuló mellékletrendszer – Csanda Gábor szerkeszté-

sében – is része ennek a stratégiának, mivel a Társaság tájékoztatófüzete és a szlovákiai magyar kiadók éves könyvtermésének bibliográfiája mellett szépirodalmi és irodalomtörténeti mellékleteket is kínál.) Ebből következően mindenkor az éppen aktuális számban szereplő szövegekből lehet kiolvasni, hogy milyen koncepció rendeződik éppen át, vagy kap sajátos mintázatot az adott térben. Innen nézve, a lap elébe megy annak a tapasztalatnak, hogy a folyóirat-olvasás inkább egyfajta jó értelemben felfogott szemezgetés, lapozgatás, amit a szerkesztőknek figyelembe kell venniük a számok összeállítása és a blokkok társítása során.

Az Opus emellett nagy hangsúlyt fektet a vizuális kivitelezésre is, a képzőművészeti anyag minőségére, illetve a „tálalás” korszerűségére. Nagyon nem mindegy ugyanis, hogy egy folyóiratot milyen érzés kézbe venni. A képi kultúra kihívásainak a papírmínóségtől kezdve, a tördelésen át a színes borítóig minden munkafázis igyekszik megfelelni. Ezzel összhangban minden számot egy olyan képzőművész alkotásai illusztrálnak (Juhász R. József grafikai és képszerkesztő válogatásában), aki térségünkhöz kötődik, de művei nem pusztán helyi érdekességek; Hushegyi Gábor művészettörténész pedig az aktuális számban röviden bemutatja az adott alkotót.

A folyóiratnak egyelőre nincs önálló honlapja, de a lappal kapcsolatos információk elérhetők az SZMÍT weboldalán (www.szmit.sk). Az Opust a Szlovákiai Magyar Írók Társasága dunaszerdahelyi irodájában lehet megrendelni (a cím és a telefonszám megtalálható a honlapon, Angyal Sándor szerkesztőségi titkár pedig szívesen tájékoztatja az érdeklődőket), az egyes számok több magyarországi könyvesboltban (pl. az Írók Könyvesboltjában) is beszerezhetők.

H. Nagy Péter főszerkesztő

Az immár hetedik évfolyamát megérett Szamos kulturális szemle a 2005-ben indult Szatmári Magyar Hírlap című napilap mellékleteként született. Ez is volt a címe. Az idők folyamán jelentkezett az az igény, hogy egy napilap általános, szórakoztató hétfégi mellékletéből egy kifejezetten irodalmi-kulturális havilap jöjjön létre, már csak azért is, mert a Partium két szomszédos megyéjének székvárosában van ilyen típusú folyóirat: a Várad Nagyváradon, a Hepehupa Zilahon, illetve az ugyancsak szomszédos Nagybanján is hosszú éveken keresztül megjelent egy rangos kulturális lap, az Erdélyi Féniks.

Szatmárnémeti közepes nagyságú város a környéken, kisebb, mint Nagyvárad, de nagyobb, mint Zilah, magyar színháza és szimfonikus zenekara van, s az utóbbi évtizedben a magyar nyelvű felsőoktatás is meghonosodott. A melléklet-jelleg annyiban megmaradt, hogy a lapot továbbra is a Szatmári Magyar Hírlappal együtt terjesztik, mégpedig ingyenesen. Ennek köszönhetően a terjesztés megoldott, illetve a napilap több ezres olvasótáborra igényes olvasnivalóhoz jut. (Szamos néven egyébként a régió mindmáig leghosszabb életű napilapja jelent meg Szatmárnémetiben 1869-ben, amely különböző formában és tulajdonosváltásokkal 1942-ig maradt fenn. A mostani kiadvány ezt a hagyományt is folytatni igyekszik.)

A lap 16 A/3-as oldalon jelenik meg, s a kezdetektől a magyar, s azon belül a szatmári magyar kultúra szolgálatát vállalja fel. A kettő sok kapcsolódási pontban találkozik, hiszen ezen a vidéken a magyar kultúra sok jelese született vagy élt Károlyi Gáspártól Kölcsey, Adyn keresztül a kortárs Páskándiig, Szilágyi Domokosig, Kovács András Ferencig vagy Láng Zsoltig. De Petőfi szatmári kötődése is mindenki számára ismert. Gazdag örökséggel van tehát dolgunk, amelynek folytatása is igen üdvös lenne. Ennek előmozdítása is célja a lapnak.

Az állandó munkatársak szatmári értelmiségiek. Köztük dr. Bura László nyelvész és helytörténész, Fazekas Lóránd helytörténész, Végh Balázs Béla adjunktus, irodalomkutató, Csirák Csaba színháztörténész, Mandula Tibor történész, Muhi Sándor grafikus és művészettörténész, akik rendszeresen közölnek a lap hasábjain. Eddig egyetlen lapszámból sem hiányzott a vers, helyi költők mellett a kortárs magyar költészet máshol élő alkotói is megtisztelték verseikkel, legutóbb Mezey Katalin és Oláh János.

A visszajelzések alapján a helytörténeti, illetve a vidékhez kötődő dolgozatokat értékelték a legtöbbször az olvasók. Ilyenek voltak például a Szatmári béke megkötésének helyi vonatkozásai, a magyar ajkú svábok Károlyi Sándor által kezdeményezett betelepítésének körülményei, illetve részletei, a szatmári színjátszás történetének eddig fel nem tárt epizódjai, a megye temetőjében fellelhető kripták és főúri családokhoz kapcsolódó síremlékek bemutatása, illetve a hozzájuk kötődő családok története, vagy egyes, már kihalt népi mesetersegek emlékeinek számba vétele.

Nagy veszteség érte a lapot idén nyáron, amikor is a társszerkesztő Debreczeni Éva, prózaíró és költő váratlanul elhunyt.

A Szamos a Scriptor Alapítvány adja ki, elnöke Szilágyi Ferenc vállalkozó.

Veres István szerkesztő